

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Media i technologie społeczeństwa ponowoczesnego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 24SOCS.18P.13542.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Łukasz Rogowski	
Prowadzący zajęcia	Łukasz Rogowski, Bogumiła Mateja-Jaworska	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 6

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat społecznych uwarunkowań funkcjonowania mediów i technologii i wpływu mediów i technologii na przemiany wybranych dziedzin życia społecznego
C2	Przekazanie wiedzy na temat wybranych procesów medialnych i technologicznych zachodzących we współczesnym świecie
C3	Zrekonstruowanie najważniejszych pojęć oraz wątków społecznej historii mediów i technologii
C4	Wskazanie na sposoby wykorzystania mediów i technologii w wybranych obszarach życia społecznego
C5	Wyrobienie umiejętności krytycznego i kreatywnego wykorzystywania wybranych kategorii teoretycznych do opisu zmieniającego się świata społecznego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na obszar mediów i technologii
C6	Wyrobienie podstawowych umiejętności i kompetencji dotyczących zawodu dziennikarskiego i pracy w mediach
C7	Wyrobienie umiejętności krytycznej analizy możliwych kierunków rozwoju mediów i technologii przyszłości

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Rozumie społeczne uwarunkowania rozwoju i funkcjonowania mediów i technologii w perspektywie społeczeństwa informacyjnego i sieciowego oraz procesów globalizacji	SOC_K1_W04, SOC_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
W2	Zna obszary i formy wpływu mediów i technologii na życie społeczne, z uwzględnieniem wymiaru kulturowego, prawnego i ekonomicznego	SOC_K1_W03, SOC_K1_W04	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
W3	Zna wybrane wątki społecznej historii mediów i technologii	SOC_K1_W04	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
W4	Zna społeczną charakterystykę wybranych mediów masowych (plakat, prasa, radio, telewizja)	SOC_K1_W03, SOC_K1_W04	Egzamin ustny
W5	Rozumie relacje i różnice pomiędzy mediami masowymi a nowymi mediami	SOC_K1_W04, SOC_K1_W05	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi określić sposób funkcjonowania mediów i technologii w wybranych obszarach życia społecznego	SOC_K1_U01	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
U2	Potrafi przeanalizować procesy komunikacji medialnej i technologicznej oraz kierunki ich rozwoju w przyszłości	SOC_K1_U01	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne
U3	Potrafi zastosować pojęcia i koncepcje socjologiczne do analizy procesów medialnych i technologicznych	SOC_K1_U01	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Zna podstawowe zasady tworzenia przekazów prasowych, radiowych i telewizyjnych	SOC_K1_U03, SOC_K1_U05, SOC_K1_U06	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest refleksyjny i krytyczny wobec zagadnienia oddziaływania mediów i technologii na człowieka i społeczeństwo	SOC_K1_K02	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Procesy komunikacji społecznej i medialnej	W1, W5, U1, U2, U3, K1	Wykład
2.	Stare i nowe media, konwergencja mediów. Historia mediów cyfrowych.	W3, W5, U1, U3, K1	Wykład, Konwersatorium
3.	Społeczeństwo informacyjne, sieciowe i medialne. Funkcje społeczne mediów masowych	W1, W2, U1, U3	Wykład
4.	Gatunki i narracje medialne oraz ich przemiany.	W2, U1, U2, U3	Wykład, Konwersatorium
5.	Odbiór i oddziaływanie mediów masowych	W2, U1, U2	Wykład
6.	Prawne i ekonomiczne aspekty funkcjonowania instytucji medialnych	W1, W2, U1	Wykład
7.	Społeczne i dziennikarskie aspekty druku i prasy	W3, W4, U1, U4	Wykład
8.	Społeczne i dziennikarskie aspekty radia	W3, W4, U1, U4	Wykład
9.	Społeczne i dziennikarskie aspekty filmu i telewizji	W3, W4, U1, U4	Wykład
10.	Procesy udomawiania technologii medialnych.	W2, U1, K1	Konwersatorium
11.	Spór o znaczenie technologii (determinizm technologiczny a determinizm społeczno-kulturowy). Technofobia i technofilia.	W1, W2, U3, K1	Konwersatorium
12.	Współczesne procesy dotyczące mediów i technologii - danetyzacja, algorytmizacja, platformizacja.	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
13.	Leki i obawy związane z rozwojem sztucznej inteligencji (AI).	W1, W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
14.	Technologia a rynek pracy.	W1, W2, U1, K1	Konwersatorium
15.	Szanse i zagrożenia związane z rozwojem robotyki. Robotyka afektywna a relacje społeczne.	W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
16.	Technologia a ciało. Inżynieria genetyczna, technologia i umysł (m.in. BCI - brain-computer interface), cyborgizacja.	W2, U1, U2, K1	Konwersatorium
17.	Trendy technologiczne	U2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny
Konwersatorium	Dyskusja, Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin odbywa się w formie pisemnej na podstawie listy zagadnień podzielonych na trzy bloki. Student_ka losuje trzy pytania, po jednym z każdego z bloków. Każde z pytań jest punktowane na skali 0-5. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie ponad połowy łącznej liczby punktów.
Konwersatorium	Ocena końcowa z konwersatorium to składowa: - kolokwium pisemnego (test - krótkie pytania otwarte i zamknięte i 1 dłuższe, przekrojowe pytanie otwarte) - max 25 punktów Kolokwium będzie miało formę testu składającego się głównie z krótkich pytań zamkniętych i otwartych sprawdzających znajomość literatury obowiązkowej oraz jednego dłuższego pytania otwartego, które będzie mieć charakter przekrojowy (umożliwiający odniesienie się do współczesnych zjawisk związanych z mediami i technologiami/ przedstawienie własnej argumentacji w tym zakresie, odwołując/polemizując z omawianymi tekstami). - aktywności - osoby chętne mogą opublikować wpis na blogu zajęciowym. Notki powinny odpowiadać długości ok. 1,5-2 stron maszynopisu i zawierać własne przemyślenia autora/autorki odnoszące się do wątków omawianych podczas zajęć, mogą też odwoływać się do wiarygodnych źródeł nieomawianych w trakcie zajęć. Każdy wpis powinien mieć formę multimedialną (zamieszczenie zdjęć, krótkich filmów itp.). Notka blogowa spełniająca te wymogi oznacza dodatkowy punkt za aktywność, który zostanie doliczony do końcowego wyniku z kolokwium. Można opublikować max 2 wpisy w ciągu semestru = zdobyć max 2 punkty. Warunkiem zaliczenia konwersatorium jest uzyskanie ponad połowy łącznej liczby punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. D. Morley (2011), „Przestrzenie domu. Media, mobilność i tożsamość”, Warszawa: NCK (fragmenty).
2. M. Mrozowski (2010), „Media i polityka. Demokracja czy mediokracja” [w:] W. Godzic (red.) „Media audiowizualne. Podręcznik akademicki”, Warszawa: WAIIP, ss. 266-296.
3. G. Ptaszek (2019), „Edukacja medialna 3.0. Krytyczne rozumienie mediów cyfrowych w dobie Big Data i algorytmizacji”, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego (fragmenty)
4. M. Lisowska-Magdziarz (2016), „Seriale – nowa jakość czy stare w nowej odsłonie?”, „Zeszyty Prasoznawcze”, T59, nr 1(225), ss. 1-14.
5. Rozmowa z H. Jenkinsem (2011), Seriale tworzą nowe wspólnoty, [w:] „Seriale. Przewodnik Krytyki Politycznej”, s. 32-46.
6. N. Postman (1995), „Technopol. Triumf techniki nad kulturą”, Warszawa: PIW (fragmenty)
7. S. Zuboff (2020), „Wiek kapitalizmu inwigilacji. Walka o przyszłość ludzkości na nowej granicy władzy”, Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka (fragmenty)
8. K. Piwowar (2022), „Technologie, które wykluczają. Pomiar, dane, algorytmy.” Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar i SWPS (fragmenty)
9. K. Śledziwska, R. Włoch (2020), „Gospodarka cyfrowa. Jak nowe technologie zmieniają świat”, Warszawa: WUW (fragmenty)
10. S. Turkle (2013), „Samotni razem. Dlaczego oczekujemy więcej od zdobyczy techniki, a mniej od siebie nawzajem”, Kraków: WUJ (fragmenty)
11. N. Hatałska (2021) „Wiek paradoksów. Czy technologia nas ocali?”, Kraków: Społeczne Wydawnictwo ZNAK (fragmenty)
12. A. Przeglasińska, P. Oksanowicz (2020), „Sztuczna inteligencja. Nieludzka, arcyłudzka”, Kraków: ZNAK (fragmenty).

Dodatkowa

1. Briggs A., Burke P., „Społeczna historia mediów. Od Gutenberga do Internetu”, Warszawa 2010.
2. Castells M., „Władza komunikacji”, Warszawa 2013.
3. Jenkins H., „Kultura konwergencji. Zderzenie starych i nowych mediów”, Warszawa 2007.
4. McQuail D., „Teoria komunikowania masowego, Warszawa 2008.
5. Gorman L., McLean D., „Media i społeczeństwo. Wprowadzenie historyczne”, Kraków 2010.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Konwersatorium	30
Przygotowanie do egzaminu	40
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie pracy pisemnej	15
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 160
Liczba punktów ECTS	ECTS 6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SOC_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do planowania i czynnego włączania się do realizowanych projektów socjologicznych (m.in. badawczych, analitycznych, interwencyjnych, innowacyjnych) w ramach realizowania roli zawodowej socjologa, w tym we współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego
SOC_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rejestrować i interpretować procesy i wydarzenia społeczne (zwłaszcza dotyczące współczesnego społeczeństwa polskiego oraz innych społeczeństw stanowiących tło porównawcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych
SOC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace i wystąpienia w języku polskim, służące komunikacji naukowej i pozostające w zgodzie z jej regułami
SOC_K1_U05	Absolwent/ka potrafi zaplanować i realizować podnoszenie swoich kompetencji socjologicznych korzystając z możliwości edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej
SOC_K1_U06	Absolwent/ka potrafi planować, realizować i monitorować własną pracę oraz podejmować i realizować różnorodne role w zespołach
SOC_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie ideę normatywnej regulacji życia społecznego oraz mechanizmy za nią odpowiedzialne
SOC_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany społecznej w kontekście lokalnym oraz globalnym
SOC_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kluczowe teorie socjologiczne oraz ich zastosowania w przedsięwzięciach badawczych